

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2021-1278

22.12.2021

Landkreditt Forsikring AS

Rettshjelp

Én eller flere tvister? – fortsettelse av tvist fra 2003?

Sikrede eier en eiendom med en tilliggende parsell i utmark. For å komme til denne må sikrede benytte vei over annen manns grunn. I 2003 mottok sikrede "oppsigelse" av sin veirett. Sikrede bestred at veiretten kunne sies opp. Etter noe korrespondanse i 2003/2004 mellom partens advokater, samt involvering fra kommune og Fylkesmann, fortsatte sikrede å benytte veien som tidligere. I 2020 fremmet sikrede krav om sak for jordskifteretten vedrørende oppgradering av veien, samt spørsmål om grunder/ferister og mulig opprettelse av veilag for drift og vedlikehold av veien. Sikrede søkte om rettshjelpdekning for jordskiftesaken i selskapet hvor han hadde hatt forsikring siden 8.3.17. Selskapet avslo dekning med henvisning til at tvisten for jordskifteretten var en fortsettelse av tvisten fra 2003/2004, og at tvisten således hadde oppstått før forsikringen var i kraft. Nemnda kom til at den nye jordskiftesaken var en ny tvist under rettshjelpsforsikringen, og at sikrede derfor hadde krav på rettshjelpsdekning.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: forsikringssum kr 150 000

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for utgifter til rettshjelp og spørsmålet om tvisten oppsto før forsikringen i selskapet var i kraft.

Sikredes forsikring dekker rettshjelp når sikrede er part i tvist. Videre heter det:

Tvisten må ha oppstått mens forsikringen var i kraft.

En tvist er ikke å anse som flere tvister selv om saken består av flere individuelle spørsmål som fremmes i flere saksanlegg.

Sikrede eier en eiendom med en tilliggende parsell i utmark. Sikrede har adkomst til tomten via vei over annen manns grunn.

Sikrede fremmet 25.8.20 krav om sak for jordskifteretten vedrørende oppgradering av vei i utmarken, spørsmål om grunder/ferister og mulig opprettelse av veilag for drift og vedlikehold av veien. Andre berørte parter var oppgitt å være E.B.T., S.M.S., J.H. og F.H.

I søknad om rettshjelpdekning 26.8.20 har sikredes advokat opplyst at sikrede "over lengre tid har forsøkt å komme til enighet med tilliggende bruk for så vidt gjelder rusting og vedlikehold mv. av fellesvei/strekning". Videre opplyste advokaten at dette ikke hadde ført frem, og han derfor hadde krevd jordskifte.

Selskapet ba om dokumentasjon på at det var oppstått tvist, og advokaten oversendte kopi av korrespondanse mellom partene fra 2003–2004. Advokaten opplyste videre at sikrede basert på denne korrespondansen "vet" at det ikke hadde noen hensikt å søke noen minnelig løsning med de involverte partene, og at det var derfor han fremmet krav om jordskifte direkte.

Av korrespondansen som er fremlagt fremgår det at sikrede mottok oppsigelse av sin veirett høsten 2003 fra forpakter av eiendommen til A.S., og at sikredes daværende advokat 4.9.03 svarte at sikrede ikke kunne akseptere oppsigelsen. Brevet var stilet til A.S., og kopi ble sendt til J.H. I videre korrespondanse mellom partenes advokater fremgår det at partene var uenige om hvor sikrede hadde veirett, samt hvordan veien skulle utformes/vedlikeholdes. Landbrukskontoret i kommunen ble involvert og var på befaring 9.1.04. Tilstede ved befaringen var T.G. (som forpaktet A.S.s eiendom), M.V., S.O.T., P.M.S. og E.B.T., i tillegg til sikrede og representanter fra kommunen. Kommunen kom til at veien var å anse som en traktorvei, og at opprusting/vedlikehold derfor ikke var søknadspliktig. Motparten ba fylkesmannen om å overprøve kommunens vurdering. Motpartens advokat viste til at sikrede høsten 2003 hadde ønsket å oppgradere veien, men at motparten motsatte seg dette og derfor trakk tilbake tillatelsen til bruk av hans eiendom. Motparten anførte at sikrede ikke hadde rettigheter på hans eiendom i den aktuelle trasé. Fylkesmannen kom til at sikrede hadde veirett over motpartens eiendom, og at det ikke var tvilsomt at det var tale om en traktorvei som kunne vedlikeholdes uten søknadsplikt. Motparten fremsatte etter dette flere krav om blant annet kompensasjon, tilbakeføring av gjerder og rydding av stein.

I sitt tilsvarende svar til sikredes krav om jordskiftesak høsten 2020 svarte en av motpartene (J.H.) at han var positiv til at saken ble fremmet. Av hans tilsvarende svar fremgår blant annet at "forholdene har blitt så problematiske som de har vært gjennom mange år". Videre fremgår det at han hadde motsatt seg veiutvidelse og sprengning som sikrede ville foreta, og etter det opplyste foretok i 2006–2007, og at han hadde innkalt til et møte for å konstituere et veilag omkring 2006. Sikrede skal da ikke ha ønsket å komme. Motparten viser til at forholdene har "vært heller turbulente over tid", men at dette endret seg noe ved at en ny grunneier kom inn for noen år siden. Motparten opplyser at denne grunneieren fikk til et møte, og at sikrede og motparten etter dette har "vært på en slags talefot". Motparten skrev at han var villig til å bruke penger på veien, men at det måtte foreligge en plan og budsjett, men at han siden den tid ikke hadde hørt noe før stevning fra jordskifteretten kom.

En av de andre motpartene (H.) innga tilsvarende ved advokat og poengterte at det fremstår som meningsløst, både ut fra faktum og jus, om sikrede gjør gjeldende at han alene eier veien.

Selskapet har avslått sikredes krav om rettshjelpdekning med henvisning til at tvisten springer ut fra forhold i perioden 2003–2004, og således før sikrede tegnet forsikring i selskapet fra 8.3.17.

Sikrede krever dekning under rettshjelpforsikringen og anfører at det i 2003/2004 aldri ble noen tvist som nødvendiggjorde bruk av rettsapparatet. Etter at kommunen/Fylkesmannen engasjerte seg, har sikrede benyttet veien fritt og også opprustet denne. Saken døde hen omkring 2005 da motparten "bøyde av". Deretter gikk det ca. 15 år uten tvistigheter av noe slag. I 2020 bestrides det at sikrede har veirett, jf. tilsvarende fra H. Det er nytt og vesentlig. I 2003/2004 dreide tvisten seg om opprustning og vedlikehold av veien, ikke spørsmål om sikredes veirett. Tvist om hvorvidt sikrede har veirett til den aktuelle traseen har oppstått nylig, og sikrede har krav på rettshjelpdekning for denne. Det er ikke riktig at tvisten har pågått "kontinuerlig" siden 2003, slik selskaper hevder. Rett nok meddelte motparten "oppsigelse" og nektet sikrede videre bruk den gang, men dette ble aldri fulgt opp, og sikrede har i snart 20 år brukt veien fritt før det nå igjen stilles spørsmål om hans veirett.

Oppsigelsen av veiretten fra én av motpartene i 2003 ble aldri fulgt opp rettslig, og sikrede har fortsatt å bruke veien som før. Han har foretatt utbedringer og vedlikeholdsarbeid uten at noen har protestert. Det har følgelig heller ikke vært noen "tvist" i perioden 2005–2020. I 2020 så sikrede behov for å kreve jordskifte fordi han ønsket veien opprustet fra "kjerrevei" til traktorvei

klasse 7. Det var i den forbindelse tvisten oppstod, ved at motparten anføre at sikrede ikke hadde veirett.

Selskapet avviser ansvar og anfører at sikrede ikke har krav på rettshjelpdekning for jordskiftesaken. Saken i jordskifteretten er en fortsettelse av tvisten som oppstod i 2003 som gjelder de samme to spørsmål; om sikrede har veirett og om opprusting/vedlikehold av veien, og saken går mot delvis de samme motparter. Tvisten oppstod i 2003 og er således utenfor selskapets ansvarsperiode som startet 8.3.17. Vilåret om at tvisten må ha oppstått mens forsikring var i kraft er ikke oppfylt. Selskapet har ikke påstått at tvisten har pågått kontinuerlig siden 2003, men det at tvisten blusset opp igjen på et senere tidspunkt betyr ikke at det er snakk om en ny tvist. Dette underbygges også av sikredes advokats kommentar om at "... det stilles igjen spørsmål om hans veirett".

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for utgifter til rettshjelp, herunder om tvisten er en videreføring av en tidligere tvist.

Sikredes forsikring dekker rettshjelp når sikrede er part i tvist. Videre heter det at:

Tvisten må ha oppstått mens forsikringen var i kraft.

En tvist er ikke å anse som flere tvister selv om saken består av flere individuelle spørsmål som fremmes i flere saksanlegg.

Vilkårene sier at tvisten må ha oppstått mens forsikringen var i kraft, men sier ingenting om grensen mellom en tidligere tvist og en ny tvist utover at en tvist kan bestå av flere individuelle spørsmål. I nemnds praksis er det lagt til grunn at spørsmålet avhenger av en helhetsvurdering basert bl.a. på om kravene har samme årsak eller gjelder samme underliggende faktum, om det er nær sammenheng mellom kravene, om kravene gjelder samme gjenstand og om de er mellom samme eller forskjellige parter, jf. f.eks. FinKN 2021-276.

Den nåværende tvisten er en jordskiftesak om en veirett fra 2020 anlagt av sikrede med H. som motpart. Etter det opplyste var det i 2003 tvist mellom sikrede og en annen grunneier A. om den samme veiretten. Ut fra den fremlagte korrespondansen fra 2003/2004 sendte A. sikrede oppsigelse av veiretten. Da sikrede meddelte at han ikke kunne akseptere oppsigelsen, trakk motparten tilbake tillatelsen til å bruke veien. A. mente at sikrede ikke hadde rett til å disponere den veien han hadde benyttet de siste årene, og at sikrede var henvist til å besørge opparbeidet den vei som var hjemlet i utskiftningsforretning fra 1919. Etter ytterligere korrespondanse, og at kommunen og fylkeskommunen ble involvert, fortsatte sikrede etter det opplyste sin bruk av den aktuelle veien. I tilsvaret fra H. i jordskiftesaken fra 2020 er det angitt at forholdene rundt veiretten har vært "problematiske"/"turbulente". Dette bestrides av sikrede, som har forklart at A.s oppsigelse ikke ble fulgt opp rettslig, og at sikrede fortsatte å bruke veien som før. Sikrede har også foretatt utbedringer og vedlikeholdsarbeider uten protest fra H. i hele perioden.

Nemnda mener tvisten fra 2020 her må regnes som en ny tvist i forhold til tvisten om oppsigelsen i 2003/2004. Selv om denne tvisten gjaldt samme gjenstand – veien – gjaldt den en annen part enn nåværende tvist. Både kommunene og fylkeskommunen kom til at sikrede hadde veirett over A.s eiendom, og at det ikke var tvilsomt at det var tale om en traktorvei som kunne vedlikeholdes uten søknadsplikt. Nemnda mener sikrede da hadde rimelig grunn til å anta at tvisten var løst, og at den lange tiden som gikk hvor han brukte og påkostet veien også støttet denne antagelsen. Den nye jordskiftesaken fremstår da som en ny tvist under rettshjelpforsikringen.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).